

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 17 Haziran 2026

Sayı: 19420

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

45815

Aşağıda belirtilen sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 15.06.2026

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Türkiye'nin çeşitli illerinde faaliyet gösteren maden işletmelerinde çalışan işçilerin; ödenmeyen ücretler, kıdem ve ihbar tazminatları, iş güvencesi sorunları, ücretsiz izin uygulamaları, çalışma koşulları ve iş sağlığı ve güvenliği alanındaki eksiklikler nedeniyle çok sayıda eylem gerçekleştirdiği görülmektedir.

Madenciler tarafından yapılan basın açıklamaları, oturma eylemleri, yürüyüşler, iş bırakma eylemleri ve açlık grevleri; çalışma hayatında yaşanan sorunların münferit olaylardan ibaret olmadığını, yapısal bir nitelik taşıdığını göstermektedir. İşçilerin aylarca ücretlerini, kıdem ve ihbar tazminatlarını alamamaları, haklarını elde edebilmek için uzun süreli eylemler yapmak zorunda kalmaları ve bazı durumlarda açlık grevine başvurmaları, çalışma hayatına ilişkin denetim ve yaptırım mekanizmalarının etkinliği konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Madencilik sektörü; ağır ve tehlikeli işler kapsamında yer alması nedeniyle yalnızca iş sağlığı ve güvenliği bakımından değil, işçi haklarının korunması bakımından da en sıkı kamu denetiminin gerekli olduğu sektörlerin başında gelmektedir. Buna rağmen son yıllarda işçilik alacakları, iş güvencesi ve çalışma koşullarına ilişkin sorunlar nedeniyle çok sayıda toplu eylemin gerçekleşmesi, mevcut denetim sisteminin etkinliğinin sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Anayasa'nın 49'uncu maddesinde çalışma hakkının korunması ve çalışma hayatının geliştirilmesinin devletin görevi olduğu, 55'inci maddesinde ise ücretin emeğin karşılığı olduğu ve devletin çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda işçilerin haklarını elde edebilmek için kitlesel eylemler yapmak zorunda kalmalarına yol açan nedenlerin ve denetim mekanizmalarının etkinliğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu kapsamda;

1. Son 10 yılda madencilik sektöründe faaliyet gösteren işyerleri hakkında ücretlerin ödenmemesi, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, yıllık izin, fazla çalışma ücreti ve benzeri işçilik alacaklarına ilişkin Bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı kaçtır? Bu şikâyetlerin yıllara göre dağılımı nedir?
2. Son 10 yılda madencilik sektörüne yönelik gerçekleştirilen iş müfettişi denetimi sayısı kaçtır?
3. Bu denetimlerde işçilik alacakları, çalışma koşulları ve iş sağlığı ve güvenliği bakımından mevzuata aykırılık tespit edilen işyeri sayısı kaçtır?

4. Tespit edilen aykırılıkların türlerine göre dağılımı nedir?
5. Bu aykırılıklar nedeniyle kaç işverene idari yaptırım uygulanmıştır?
6. Son 10 yılda ücretlerin zamanında ödenmediği tespit edilen maden işletmesi sayısı kaçtır?
7. Son 10 yılda işçilerin kıdem ve ihbar tazminatlarını ödemediği tespit edilen maden işletmesi sayısı kaçtır? Bu işletmeler hakkında hangi idari ve adli süreçler işletilmiştir?
8. Son 10 yılda işçilik alacakları, çalışma koşulları veya iş güvencesi sorunları nedeniyle gerçekleştirilen iş bırakma, oturma eylemi, yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi ve benzeri toplu işçi eylemlerinin sayısı kaçtır? Bu eylemlerin sektörlere göre dağılımı nedir?
9. Söz konusu eylemlerin kaçında temel talep ücret, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı veya diğer işçilik alacaklarının ödenmesi olmuştur?
10. Son 10 yılda işçi alacaklarının ödenmemesi nedeniyle Bakanlığınızın doğrudan müdahil olduğu uyuşmazlık sayısı kaçtır? Bu uyuşmazlıkların kaçında işçilerin talepleri karşılanmıştır?
11. Son 10 yılda işçi alacaklarının ödenmemesi nedeniyle hakkında işlem yapılan işletmelerin kaçı aynı ihlali birden fazla kez gerçekleştirmiştir?
12. Tekrarlayan ihlaller nedeniyle daha ağır yaptırım uygulanan işletme sayısı kaçtır?
13. Çok sayıda işçi çalıştıran işletmelerde ücretlerin ve işçilik alacaklarının düzenli ödenip ödenmediğinin izlenmesine yönelik özel bir denetim veya erken uyarı mekanizması bulunmakta mıdır?
14. Madencilik sektöründe işçi alacakları ve çalışma koşullarına ilişkin tekrar eden sorunların nedenlerine ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış herhangi bir sektörel analiz veya değerlendirme raporu bulunmakta mıdır?
15. Son 10 yılda madencilik sektöründe işçi haklarının korunmasına yönelik yürütülen denetim ve yaptırım politikalarının etkinliğine ilişkin herhangi bir performans değerlendirmesi yapılmış mıdır? Yapılmış ise yetersiz olduğu tespit edilen uygulamalar nelerdir?
16. İşçilerin ücretlerini, tazminatlarını ve diğer yasal haklarını alabilmek için açlık grevi ve benzeri eylemlere başvurmak zorunda kalmalarına neden olan süreçler hakkında herhangi bir idari inceleme veya kurumsal sorumluluk değerlendirmesi yapılmış mıdır?
17. Madencilik sektöründe çalışan işçilerin ücret, tazminat ve diğer özlük haklarının daha etkin korunmasına yönelik yeni bir mevzuat veya idari düzenleme çalışması yürütülmekte midir?